

Armaris antropòfags i altres tràngols

EL MUNDO
TEN DEN CIÉS

11-07-2008

TRETZE TRISTOS TRÀNGOLS

Autor: Albert Sánchez Piñol. Editorial: La Campana. Pàgines: 176. Preu: 14 euros.

* JORDI LLAVINA

Deu ser impossible referir-se a Albert Sánchez Piñol sense citar la novel·la que l'ha fet internacionalment conegut, *La pell freda* (2002). O sense esmentar la segona, que l'ha mantingut en la glòria literària més enllà de les nostres fronteres: *Pandora al Congo* (2005).

Però l'autor ha publicat més llibres. *Les edats d'or* (2001) era un recull de relats ben meritori. I una mica abans, *Pallassos i monstres. La història tràgicòmica de vuit dictadors africans* (2000), llibre que acabava amb una proclama que es pot aplicar a tota la literatura del barceloní: «Potser l'autèntic drama no habiti en el cor de les tenebres, sinó en les tenebres del nostre cor».

M'interessa molt més el Sánchez Piñol de format curt que no pas el de les novel·les. En aquest sentit, *Tretze tristos tràngols* em sembla un llibre reeixit, ple de moments felços, escrit amb un nervi molt viu –un estil que en altres autors és lloat fins a la paròdia, però que en ell, pel fet de ser un escriptor tan llegit, és analitzat amb una certa commiseració–. I ara que dic això de les crítiques: jo també he arribat a *Tretze tristos tràngols* després d'haver llegit tres o quatre pàgines sobre el llibre. Amb poques expectatives, tot s'ha de dir. Doncs bé, aquest no és, només, el millor llibre de Sánchez Piñol –malgrat la brevetat, malgrat la seva certa aparença d'obra menor–, sinó un dels llibres de contes més destacats que s'han publicat últimament al país.

Els relats de Sánchez Piñol recorden sovint els de Slawomir Mrozek: per la capacitat, posem per cas, de plantejar una situació totalment absurda (un home acabat d'aterrar de la lluna; un armari que devora persones i animals) i, tot seguit, desplaçar el focus d'atenció de la narració: no pas centrant-lo en el nucli del despropòsit, sinó en els efectes que el despropòsit en qüestió provoca en la consciència dels personatges. És, alhora, un tret que el pot emparentar amb la narrativa de Calders o de Bontempelli, fins i tot de Calvino. La influència de Kafka resulta, també, palmària: en el conte en què un noi es descobreix que, per comptes de l'avantbraç de rigor, té una pota d'elefant que li remata el braç.

el que queda del cos de la dona va alimentant tota mena de paràsits. No hi ha presumpció d'innocència que valgui: arreu, en veure'l, el donen per uxoricida. Qui mata un home a la guerra és un heroi; qui mata la seva dona en la pau, és el més menyspreable. Es podria relacionar amb el titulat *La nau dels bojós*, en què un naufrag només té l'opció d'aferrar-se a la corda que cau d'una nau plena de dements... o bé la d'ofegar-se. Destins òrfics.

Mordaç i incisiu, la quantitat d'idees que posa en solfa el nou llibre de Sánchez Piñol és inversament proporcional a la seva concisió. D'altra banda, la ironia –tots els colors de la ironia– és present en la majoria de textos. De vegades, d'una manera més fàcil o previsible (com el que disserta sobre el proletariat internacionalista interplanetari). D'altres, molt més lúcidament (com en l'últim conte, antològic). Val la pena llegir-lo sense prejudicis.

L'antropòleg i
narrador Albert
Sánchez Piñol.

ALBERTO DI LOLLI

Passa, una vegada més, això que deia de l'efecte de translació: la pota d'elefant (o d'hipopòtam, com precisa un oncle) té ben poca importància. Com si, al capdavant, es tractés d'un fenomen tan habitual com patir una picada de mosquit o fer-se una torçada de peu. El que compta és la reacció que la monstruosa aparició provoca en els altres, fins al punt que se n'arriben a oblidar del tot, de l'extremitat elefantíaca.

En un altre conte, un home es despenja lligat a un pal. No recorda res. A l'esquena, també lligat, el cadàver de la seva dona. És potser el més angosant del llibre. L'home va arrossegant aquesta creu al llarg i ample dels pobles, que el defugen com si fos un empestat. A l'esquena,